

Statens vegvesen

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

Postboks 8010 DEP

0030 OSLO

Behandlende enhet:
Vegdirektoratet

Saksbehandler/telefon:
Kristin Wold

Vår referanse:
20/58353-21

Deres referanse:

Vår dato:
10.03.2022

Vedtak om oppheving av tidsbestemt midlertidig unntak for krav om bruk av alkoholås i buss og minibuss

Innledning

Statens vegvesen viser til oppdrag fra Samferdselsdepartementet den 18. juni 2021 hvor vi blir bedt om å vurdere å oppheve det midlertidige unntaket fra krav om bruk av alkoholås i buss og minibuss av 13. mars 2020. Statens vegvesen ble i samme oppdraget bedt om å vurdere tidspunkt for oppheving av unntaket.

Før Covid-19 inntraff var alle kjøretøy (M2 og M3) omfattet av bruken i forskrift 30. mai 2018 nr. 777 om alkoholås, alkoholåsværksteder mv. (alkoholåsforskriften) krav om montering og bruk av alkoholås. Som et resultat av den usikre situasjonen rundt Covid-19, innvilget Statens vegvesen den 13. mars 2020 et tidsbestemt midlertidig unntak for krav om bruk av alkoholås i buss og minibuss etter § 26 første ledd. Unntaket gjaldt kravet om bruk av alkoholås, ikke monteringskravet. Det har vært frivillig å benytte seg av unntaket.

Vedtak

Statens vegvesen opphever med dette vedtaket av 13. mars 2020 om midlertidig unntak fra krav om bruk av alkoholås i buss og minibuss etter forskrift 30. mai 2018 nr. 777 om alkoholås, alkoholåsværksteder mv. (alkoholåsforskriften) § 26 første ledd.

Dette vedtaket innebærer at kravet om bruk av alkoholås for kjøretøy omfattet av alkoholåsforskriften vil gjelde igjen fra og med 1. august 2022.

Sakens bakgrunn

Statens vegvesen ble ved hasteoppdrag den 13. mars 2020 av Samferdselsdepartementet anmodet om å innvilge et midlertidig tidsbegrenset unntak fra krav om bruk av alkoholås i buss og minibuss som følge av den usikre situasjonen rundt Covid-19. Bakgrunnen for departementets oppdrag var blant annet henvendelser fra bransjen som uttalte at alkoholåsene

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfare 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

representerer en mulig ekstraordinær smittekilde. De viste til at til tross for at munnstykker byttes ved innånding er det en risiko for at det kan være virus fra tidligere innblåsing i rør/tube som ikke byttes mellom innblåsingene.

Statens vegvesen innvilget i vedtak av 13. mars 2020 et tidsbestemt midlertidig unntak fra kravet om bruk av alkolås i buss og minibuss etter alkolåsforskriften. Begrunnelsen for vedtaket var at det på tidspunktet var usikkerhet knyttet til risikoen og smitteveiene forbundet med Covid-19-. Det midlertidige vedtaket ble gitt som et sikkerhetstiltak for å redusere risikoen for eventuell smitte ved bruk av alkolås. Unntaket ble gitt med vilkår om at alkolåsen ble koplet ut på et godkjent alkolåsverksted.

Statens vegvesen ble i oppdrag fra Samferdselsdepartementet den 18. juni 2021 bedt om å vurdere å oppheve det midlertidige unntaket fra krav om bruk av alkolås i buss og minibuss, med utgangspunkt i endringer i smittesituasjonen. Statens vegvesen ble samtidig bedt om å vurdere fra hvilket tidspunkt opphevelsen av unntaket vil være hensiktsmessig.

Korrespondanse med bransje

Som et ledd i oppfølgingen av departementets oppdrag fra 18. juni 2021 har Statens vegvesen innhentet informasjon fra bransjen for å kartlegge nærmere etterlevelsen av unntaket som ble gitt den 13. mars 2020 og eventuelle utfordringer og kostnader som har vært knyttet til dette. Relevante personer fra transportbransjen, fagforeninger for ansatte innen transportsektoren, alkolåsleverandørene og alkolåsverkstedene er kontaktet i denne forbindelse.

Tilbakemeldingene fra bransjen viser til at et stort antall busselskaper benyttet seg av unntaket og har avinstallert eller deaktivert sine alkolåser. Bransjen opplyser om at det i mars 2020 var kapasitetsutfordringer på flere alkolåsverksteder i forbindelse med dette arbeidet. Hvis bransjen gis en tilstrekkelig overgangsperiode vil dette, ifølge bransjen, hjelpe på presset på alkolåsverkstedene ved arbeidet som må gjøres på alkolåsene ved gjeninnføring av påbudet igjen. Når det gjelder tidspunkt for opphevelse av unntaket har bransjen ulike oppfatninger. Det foreslås alt fra 1–8 måneder. Enkelte bransjeaktører uttrykker fremdeles en bekymring for smittefare ved bruk av alkolås, og er opptatt av at eventuelle nye smittebølger hensyntas ved vurderingen av opphevelse av unntaket.

Smitterisiko ved bruk av alkolås

For ytterligere å sikre et forsvarlig beslutningsgrunnlag for en eventuell opphevelse av det gjeldende unntaket har Statens vegvesen, i samråd med departementet vurdert smitterisikoen ved bruk av alkolås. Statens vegvesen har i denne forbindelse bedt om uttalelser fra samtlige leverandører av alkolås i Norge (Fartskriver AS, KGK, Alås AS og Dignita) for å få deres faglige vurderinger.

Samtlige alkolåsleverandører uttaler at risikoen for at det kan være virus fra tidligere innblåsing i rør/tube (som ikke byttes mellom innblåsingene) er svært lav/lik null. Ingen har registrert eller har kjennskap til noen smittetilfeller av Covid-19 der alkolås konstateres å være den direkte årsaken. KGK uttaler bla. at;

- *Blåserør er personlig og skal byttes når andre benytter alkolåsen. Blåserøret i Dräger sine låser fører luften, som enheten ikke benytter direkte ut i friluft på den andre siden av enheten. Det er derfor svært lite/ingenting av smittestoffer som kan feste seg inne i enheten. Den luften som benyttes til måling inne i enheten blir pumpet inn i målesystemet av en pumpe, og denne luften kan ikke suges inn i munnen på neste bruker. (Enveis ventil).*
- *Håndenheten skal renses/vaskes regelmessig med mildt såpevann. Man skal aldri bruke spritholdige rensedmidler da dette skader sensor i enheten.*
- *Om man ivaretar punktene over samtidig som man vasker/reenser hendene regelmessig, anser vi og Dräger det som liten/ingen mulighet å bli smittet gjennom bruken av Dräger alkolås.»*

Fartskriver AS uttaler at de fleste av deres kunder har valgt å fortsette å bruke alkolås på tross av Covid-19-pandemien. Det er ikke registrert smittetilfeller hos deres brukere. Alkolåsleverandørene har også vedlagt laboratorierapporter på smittefare for å understøtte deres faglige uttalelser.

Andre lands erfaring med bruk av alkolås i koronaperioden

Statens vegvesen har vært i kontakt med andre lands trafikkmyndigheter gjennom det felleseuropeiske nettverket NAWAL, for å få informasjon om hvordan de har forholdt seg under Covid-19. Til orientering er alkolås benyttet for ulike formål i øvrige europeiske land, og gjerne som en del av straffeprogrammet og som et alternativ til tap av førerrett.

Samtlige land i nettverket ble spurt om det under Covid-19 ble gjort noen særskilte smittevurderinger rundt bruken av alkolås, om det ble gitt noen formelle anbefalinger/restriksjoner rundt bruken og om de hadde erfart smittetilfeller ved bruk av alkolås.

Sverige, Belgia, Finland og Danmark har avgitt svar. Samtlige opplyser at de ikke har gjort noen spesielle tiltak eller tatt noen forholdsregler med tanke på bruken av alkolås under koronaepidemien, utover nasjonale smittevern- og hygiene tiltak. Ingen av landene har registrert noen smittetilfeller direkte forbundet med bruken av alkolås.

Statens vegvesens vurdering

Statens vegvesen anser bruk av alkolås som et viktig tiltak som bidrar til økt trafiksikkerhet. I tillegg til å forhindre ruspåvirket kjøring vil bruk av alkolås kunne gi en økt trygghetsfølelse for passasjerer og trafikanter.

Samtlige alkolåsleverandører uttaler og dokumenterer at bruk av alkolås ikke utgjør noen smitterisiko. Det er ikke registrert noen smittetilfeller i hele perioden Covid-19 har pågått, verken i Norge eller i de øvrige landene som benytter seg av alkolåsordninger.

Pandemien er fortsatt til stede og nye smittevarianter av Covid-19 kommer til. Ut fra fremlagt dokumentasjon på smitterisiko ved bruk av alkolås, mener vi alkolåsen likevel ikke

utgjør en spesiell smittekilde. Statens vegvesen finner dermed at det ikke lenger foreligger særlig tungtveiende grunner for å kunne opprettholde et unntak, jf. alkolåsforskriften § 26 annet ledd.

For å sikre at opphevelsen skjer med rimelige frister, slik at transportselskapene får innrettet seg tilbake til normalsituasjonen, opphever *Statens vegvesen vedtaket av 13. mars 2020 om midlertidig unntak for krav om bruk av alkolås i buss og minibuss etter alkolåsforskriften § 26 første ledd, fra og med 1. august 2022.*

Myndighet og regelverk
Med hilsen

Marit Brandtsegg
direktør

Ingrid Heggebø Lutnæs

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.